

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apară odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 33.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 923/1923.

Circular

cătră oficiile parohiale din eparhia Aradului

Ministerul cultelor cu actul Nr. 8611 dela 10 Martie a. c., ne trimite „publicația” de mai jos dată din partea Ministerului de finanțe.

Indatorăm oficiile parohiale să răspândească aceasta publicațiune, aducându-o la cunoștința poporului în biserică.

Arad, 18 Martie 1925.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Mihaiu Păcățian,
protopop, ases. ref. cons. președinte.

MINISTERUL FINANTELOR.

Direcția despăgubirilor de război și Tratatelor de pace.

Publicație.

Se aduce la cunoștința publică că pentru regularea diferitelor chestiuni decurgând din Tratatul de pace, convențiunile și acordurile încheiate între Guvernul Român și Guvernul Ungar au intrat în vigoare la 3 Decembrie 1924.

Textul acestor acorduri și convențiuni este publicat în *Monitorul Oficial* No. 279 din 19 Decembrie 1924.

Pentru lămurirea celor interesați se dau deocamdată următoarele amănunte în ceea ce privește aplicarea Convențiunii No. 7, partea privitoare la restituirea depozitelor aflate în Ungaria.

Se atrage în deosebi atențiunea celor interesați că numai conformându-se instrucțiunilor aci cuprinse vor putea intra în posesiunea averii lor reținută acum în Ungaria și că deci este în interesul lor a lua cunoștință și a se conforma întocmai.

Supușii români de origină sau deveniți — în urma Tratatelor de pace dela St.-Ger-

main și Trianon, — persoanele juridice, persoanele morale publice, societățile comerciale sau alte organizații analoge cari nu au domiciliul obicinuit pe teritoriul Ungariei, sindicatele hydraulice, autoritățile de Stat, municipiile, orașele și comunele al căror teritoriu a fost transferat României, au dreptul să ceară restituirea din Ungaria și aducerea lor în România a depozitelor ce le aparțin, consistând în depozite închise, deschise, safe-dépôt, dacă aceste depozite conțin hârtii de valoare, titluri, livrete de participație, părți beneficiare, polițe de asigurare, orice alte documente, monete, metali prețioase transformate în monedă sau nu, lucruri sau nu, perle, pietre prețioase, obiecte de artă, indiferent dacă aceste depozite sunt actualmente păstrate la autoritățile ungare de orice fel, casierii de Stat, notari publici, instituții de credit sau bancheri.

În această categorie intră și depozitele de moșteniri, donațiuni, burse, fundații, dacă valorile respective revin Statului Român sau supușilor săi în virtutea art. 249 din Tratatul dela Trianon, precum și garanțiile militare, dote ofițerești, cauțiunile depuse de funcționari și notarii publici.

De asemenea în această categorie a depozitelor restituibile intră și valorile evacuate dela diferite casierii publice de către autoritățile ungare în vederea războiului mondial.

Prin urmare, toți, persoane private sau autorități, cari având asemenea depozite, proprietate a lor la 26 Iulie 1921 pe teritoriul Ungariei, trebuiesc să înainteze, în termen de 10 zile dela această publicație, o cerere scutită de timbru, către Administrația Financiară locală (după domiciliul lor actual), prin care să arate:

1. Numele, pronumele și domiciliul proprietarului sau deponentului;

2. Depozitul specificat prin numărul și data recepției sau a actului de depozit, instituția sau persoana unde s'a făcut depozitul; specificarea valorilor depozitate. În caz când depozitul conține efecte de Stat, se va anexa

un borderou cu numărul de ordine al acestor efecte;

3. Dovada cetățeniei române pe baza unui certificat liberat de autoritatea competentă;

4. Imprejurările speciale sau nu în cari s'a făcut acest depozit sau orice altă informațiune care ar putea servi pentru găsirea și identificarea mai grabnică a depozitului.

Administrația Financiară va primi asemenea cereri și, după verificarea conținutului și constatarea că cuprind toate elementele necesare, va liberă un număr de înregistrare al cererii, pe baza căruia petiționarul va putea urmări cursul ce s'a dat cererii sale.

Administrația Financiară va întocmi un borderou în dublu exemplar de toate cererile primite și de actele anexate.

Un exemplar din borderou se va reține la Administrație, iar celălalt exemplar împreună cu cererile originale și și actele anexate se va înainta în termen de 5 zile libere Ministerului de Finanțe, Direcția Despăgubirilor de Război.

Se menționează că pentru valorile evacuate în timpul războiului mondial de către autoritățile ungare, se va formă un borderou separat pentru fiecare autoritate.

Dacă în depozitele a căror restituire se cere acum se găsesc și livrete de economie și scrisuri funciare cari deja au fost declarate în urma recensământului făcut pe baza circulațiilor No. 130.265 și 130.266 din 19 Iunie 1924, proprietarii lor vor face mențiune dacă asemenea valori au fost deja declarate.

Prin obiecte de artă se înțeleg numai (acele) obiectele depozitate la bănci și bancheri.

Se atrage insistent atențiunea că lămuririle de față privesc numai depozitele în natură păstrate în Ungaria și anume numai cele dinainte de data pe 26 Iulie 1921, iar nu creanțe sau datorii pentru cari instrucțiuni ulterioare se vor da.

No. 28.988 din 4 Februarie 1925.

Postul.

Timpul postului a sosit și trece cu iuțeală, de aceea și noi să grăbim, ca să-l folosim. Cei mai mulți înse nu-și dau seama de însemnătatea și de scopul postului. De aceea nici nu-l mai țin. Vorbesc de post ca de ceva tradițional, ce a fost mai de mult, dară azi pentru lumea ce se ține civilizată nu mai are rost. Ea numai după nume îl cunoaște. Pentru

ca a posti sau a nu posti, este tot atâta. Ba mai mult, lumea de azi consideră postul ca o haină de modă. Acuma a nu posti este la modă. Cei ce postesc sunt ridiculi.

Lăsatul secului de acum nu mai are importanța aceea sfântă, de-a abzice de petrecerile și gustările carnevalului, și a medita la timpul ce vine, cu mătani și slujbe mai cu dinădinsul la biserică, cu înfrânare și pocăința. Ci oamenii de azi nu mai voesc să mai țină nici o socoteală de acest așezământ sfânt al bisericii, fiindcă nu-și dau seama despre însemnătatea lui. Deaceea credem, că nu va fi fără de folos, dacă stăruim puțin asupra postului.

Este de însemnătate faptul, că la toate popoarele din timpul mai vechiu până astăzi, aflăm cuvântul „post” în limba lor. Dovadă, că le era postul cunoscut și-l țineau. Aceasta nu ne o putem altcum explica, decât ca o descoperire dumnezească, ca o idee care trăiește în om și se erezește din neam în neam. Felul cum ținea un popor postul era diferit după concepția sa de viață, aceasta este pentru noi neimportant.

Dară originea postului o găsim în paradis, la începutul vieții primilor oameni. Dumnezeu i-i așeză în rai și le oprise, ca numai din pomul cunoștinței binelui și al răului, să nu mănce.

Dumnezeu oprise deci gustarea unor fructe, unor mâncări. Aceasta este o reținere dela anumite mâncări. Înfrânarea dela unele mâncări se numește „post”.

Deci Dumnezeu poruncise primilor oameni să postească, să se rețină dela gustarea unor fructe. De împlinirea acestei porunci a legat Dumnezeu, posedarea raiului. Și neîmplinirea poruncii va aduce după sine nefericirea, pierderea raiului, și moartea trupului și a sufletului.

Cu căderea omului în păcat s'au stâns zilele lui de fericire. La următorii lui aflăm numai o amintire tradițională despre aceste. Toate popoarele au dorința de a recâștiga paradisul pierdut. Toate se nizuiesc să afle căile ce duc la fericire.

Fără să-și dea seama, ca ceva instinctiv au ajuns la postire, socotind postul de un obicei bun religios.

Nepostirea, neascultarea a fost cauza alungării primilor oameni din rai, *postul* ne poate aduce pe noi urmașii lor iarăși înapoi în rai. Dacă ar fi postit strămoșii nostri în paradis, n-am trebui să postim noi acuma. Cauza postului de azi zace deci în neînfrânarea primei părechi. Greșala lor trebuie s-o is-

pășească următorii prin post. Fiecare lucru bun, lăsat la dispoziția și bunul plac al omului, se pierde, decade. Așa și postul, ca să rămâne statornic ca o virtute creștinească, a trebuit să fie stabilit prin o lege și impus creștinilor. Legea aceasta o-a dat biserica.

Dupăcum poruncise Dumnezeu adințoară zicând: „din toți pomii puteți mânca afară de aceasta”... tot asemenea poruncește biserica astăzi fiilor săi, zicând: „In toate zilele poți mânca cu cumpăt, numai la anumite zile reține de-a mânca carne și de dulce, precum și dela anumite plăceri, ce sunt permise în alte zile”. Mântuitorul nostru Isus Cristos postise 40 de zile și 40 de nopți în pustie. — Durere, că mulți nu voiesc să bage în samă pârunca bisericii. După cum spiritul rău îndemnase pe Eva la neascultare așa și azi duhul vremii să vără în inima batjocoritorilor religii și-i fac să rostească: Ce post! De ce nu mâncați carne etc...? Ce bagi în gură nu-i păcat. Mâncați și beți, că deaceea sunt mâncările și beuturile pe lume! Este adevărat, că toate sunt dela Dumnezeu. Dară nici pomul din rai cu fructele sale, n'a fost stricacios. Inșă *nesupunerea a inveninat fructele. Arătându-ne deci postul calea spre fericire, este o virtute creștinească care nu este permis s-o bagatelizăm.* Numai oamenii ușuratici, cari nimic nu înțeleg temeinic, pot lua în răs aceasta sfântă instituție. Cine cinstește biserica, acela li va fi mulțămitor pentru acest dar prețios, merit ca să îndrepteze greșelele și să ferească de alunecări și porniri păcătoase.

Postul Păresimilor își are rostul său. Cea mai mare sărbătoare creștinească este sărbătoarea Invierii Domnului. Cu sosirea primăverii, când înverzește și se bucură câmpul și pădurea, când se ridică ciocârliă în zbor laudând pe Domnul, atunci nu mai este jale nici în biserică.

Ca să fie bucuria oamenilor deplină, *trebuie să isvorească din o inimă curată*.

O inimă păcătoasă plină de răzbunare și de ură, pornită numai după câștiguri vremelnice, nu poate sarba Paștile cu aceeași bucurie și mângăere, ca o inimă împăcată cu D-zeu și curățită.

Deaceea așezase biserica noastră postul Păresimilor ca timpul acesta să-l folosească creștinii cu înfrânare și rugăciune mărturisindu-se curățirea sufletului. *Ca fiecare să se poată bucura din toată inima de sosirea sărbători Invierii Domnului.*

Ca timp de pregătire și contemplațiune religioasă asupra patimilor Mântuitorului, care

ne frânge și ne umilește inima, postul Păresimilor este cel mai potrivit. Mântuitorul nostru, învățătorul nostru a postit și a premers cu exemplul.

Că ce folos mare ne aduce postul din punct de vedere igienic aceasta ne-o pot spune medicii.

Ilie Hociotă,
protopop militar.

Cercul religios Mândruloc în comuna Miniș.

În ziua cea dintâi a săptămânii a doua din postul mare s'au întrunit membrii cercului religios de sus, pentruca împreună cu credincioșii din Miniș, să prăznuiască după cuvîntă hramul sfintei biserici. Din vremuri vechi cei 40 de sfinți mucenici au fost laudați totdeauna cucernic în aceasta comună. Poporul întreg se grăbia în fiecare an la lăcașul Domnului să le-aducă pioasă închinare. Și așa a făcut și acum, 5 slujitori ai Domnului au oficiat cu smerenie sfânta frumoasa și plină de metanii liturghie înainte sfîntită. iar cântăreții și toți credincioșii au răspuns după bună rânduială cu laudele și închinăciunile prescrise. — Corul de data aceasta a rămas fără de glas, căci conducătorul lui — Dumnezeu să-l odihnească s'a mutat din lumea aceasta. — La priceastă toți preoții ies din altar și preotul V. Felnean în cuvinte limpezi și pe'nțeles le propovedește credincioșilor despre frumoasa învățătură a sfântului apostol Pavel: Ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre preamărirea lui Dumnezeu să fie Exemplele bine alese din viața cea de toate zilele i-au făcut pe credincioși să priceapă și să simtă aceasta învățătură dar și să plece din sfânta biserică cu îndemnul hotărât de a o urmă. După ascultarea cea plină de liniște, cu toți — luând cele convenite — am eșit afară din sf. lăcaș zi am făcut încunjurarea de trei ori cu cântări rugăciunea litiei, apoi intrând iar, am slujit parastas pentru pomenirea unor credincioși, După împărțitul anaferei toți preoții am plecat la casa unei credincioase grav bolnave și prin taina sf. maslu i-am cerut dela Dumnezeu vindecare de boală și iertare de păcate.

După masa (luată la preotul locului) la orele 3 ne-am grăbit iar la școală, unde ne aștepta poporul. Aici preotul D. Popa își cetește conferința cu diferite sfaturi potrivite pentru zilele postului și împrejurările locale, Îndeamnă pe credincioși să trăiască'n pace, să se ferească și să se lepede de patima beției, luxului, sudalmelor și de celelalte rele ale întunerecului, făcându-se, după îndemnul sf. apostol, cu toții fil luminii.

Ședința o încheie cu cuvinte însuflețite președintele cercului religios. Îndemnându-i pe credincioși să

iubească totdeauna și din adâncul sufletului lor cele două lăcașuri sfinte: biserica și școala, să-și cins-tească pe conducătorii lor și să râvnească cu toate puterile după carte, lumină și creștinească învățătură. Iar ca povețele auzite astăzi să nu fie uitate, îndeamnă pe fiecare să ducă la casa sa câte-o prea frumoasă cărțică. Și în câteva momente se trec peste o sută 100 exemplare din biblioteca „la și cetește“.

Preoți și popor înfrățiți în lucrul Domnului, ne dorim bună întâlnire și plecăm fiecare la ale sale, cu multă bucurie în suflete și cu frumoase nădejdi de mai bine în inimi.

Domnul să ne binecuvinte munca noastră și să facă ca partea cea mai mare din sămânță să cadă pe pământ bun, ca însutite roade să aducă!

Corespondent.

Esența culturii văzută prin lumina creștinismului.

(Dare de seamă despre conferința Păr. prof. Dr. Gr. Cristescu).

Pe vrednicul profesor al academiei teologice din Sibiu d-rul Gr. Cristescu am avut ocazie a-l cunoaște prin articolele-i valoroase din domeniul pastoral, și al omileticii, apărute în Revista teologică cam de un an încoace, prin cari indică cărări noi ori cele vechi le prezintă într-o lumină nouă, vie — vărsând viață în atâtea inimi seci ori deschizând alteie strănte... Darul oratoric i-l-am admirat cu ocazia congresului preoțesc din Oradea-Mare, mai rămâne să-l cunoaștem și ca savant, împărtășindu-ne direct preocupările-i din domeniul filozofiei. — Dorința ni-se împlini acum dăminecă când în palatul nostru Cultural încep să-i vibreze vocea cu acel tremur caracteristic ce cu ușurință pune în mișcare corzile inimei, răspândindu-se undele lor ca să ne copleșească la un moment întreaga ființă.

Cultura, care privity la suprafață ușor se confundă cu aceea ce numim noi în termen comun civilizație, are în esența ei cu totul o altă ființă. Ea nu e deloc o spoleire externă, ci *un conținut* cu desăvârșire intern, ori cum conclud conferențiarul: cultura este un elaborat al unui proces de interiorizare.

Forța eternă ce dădu impuls a se putea naște acel proces de interiorizare este *Creștinismul*. Esența culturii nu o vom cunoaște numai prin lumina creștinismului și în special prin lumina principiilor Evangheliei.

Creștinismul nu e o doctrină simplă ci o capacitate de spiritualizare, interiorizarea spiritului omenesc. El este *singura* religie ce merită întradevăr acest nume, căci numai el a fost în stare de a face cunoscută omenirii personalitatea divinității ca suprema

perfectie, iar identificarea omului cu această perfectie înseamnă suprema — fericire dobândită pe calea interiorizării, a spiritualizării...

Cultura nu înseamnă a ști mult, ci *a crea* mult, ce se poate ajunge numai de un suflet dominat de dor după perfecțiune. Temeiul culturii este însăși învierea Mântuitorului prin ce s'a făcut Mântuirea neamului omenesc, deschizându-i-se calea spre perfecțiune... prin interiorizare — spiritualizare.

Cultura, pornită prin creștinism și nutrită din lumina evangheliei Mântuitorului are în esența ei două momente: cel *etic* etern și cel *estetic* trecător. Mulți subliniază momentul estetic vorbind despre o cultură estetică. Greșesc. Cultura este integritatea spiritualizării la care act inspirația etică este totdeauna prezentă chiar la crearea funcționând ca născătoare, pe când cea estetică vine după aceea, inconștiu.

Dar să aruncăm privirile asupra culturii noastre. Cultura românească este întruparea valorilor spirituale etice concepute în spiritul poporului și dus, până la cea mai naltă perfecție în operele clasice culte. Drumul dela „Doina“ și „Miorița“, până la operele clasice ale lui Eminescu, Vlahuță ori Nichifor Crainic este continua potențare a interiorizării, a spiritualizării în cadrele puternice ale ortodoxismului românesc. Esența culturii românești este *ortodoxismul*.

Ajungând conferențiarul astfel la clarificarea esenței, va trece la partea a doua o conferință vorbind despre *metodul* unei culturi adevărate.

După cele arătate mai sus, ținta oricărei culturi adevărate va fi *Taborul*. Metoda culturii trebuie să vină tot din spiritualizare, căci numai spiritul aduce fraged revărsat de zori, așa că se impune — mai ales azi — o suprație spirituală în conștiința lumii. „*Impărăția cerurilor este în lăuntrul vostru*“ — a zis Mântuitorul. Educația spirituală prin Evanghelie este postulatul armoniei, desăvârșite în acest desechilibru moral în care se găsește lumea. Metoda culturii ni se indică din întrebarea Evangheliei: „*Ce va dobândi omul de va câștiga întreaga lume și va pierde sufletul?*“ Iubirea față de sufletul absolut, ideal, etern, iubirea față de D-zeu-Tatăl, iată motorul ce mișcă roatele greoaie ale culturii; căci fără iubire conceptul spiritual e sterp. Fără credința fermă în învingerea culturii pornite din spiritualizare, ne vom confundă ca Petru în drumul lui pe mare spre Mântuitorul — ținta vieții noastre.

Negația spiritualizării a însemnat totdeauna un faliment al culturii. Creștinismul aproape de 2000 de ani împlinește o funcțiune de spiritualizare, a ființei omenesti Evanghelia a pus în mișcare mecanismul forțelor vieții, scoțând la lumină elementul spiritual fără a nega existența și a materiei, ca și a uneia în ce se adăpostește sufletul. Evanghelia Mântuitorului dezrobește spiritul, detronând în același timp absolu-

tismul instinctului și întronând victoria desăvârșită a sufletului.

Vom afla drumul ce duce la adevărata cultură alăturându-ne în calea noastră celor doi învățăcei ai Domnului cari mergeau spre Emaus.....

Iar în Emaus să răsfoim cărțile cari ne luminează în viitor drumul spre cultură — cărțile lui Pavel, Crisostom, Carlyle, Förster și alții de seama acestora...

Conferința păr-lui Cristescu, pe cât de subtilă în partea primă pe atât de însuflețitoare în a doua, să devie un efort de puteri noul în drumul pietros al apostolatului nostru, umplându-ne de duh căci „*duhul te face viu pe când litera goală ucide prin falză, — semi — și încultură*“.

Arad la 10 Martie 1925.

Prof. C. Turicu.

Influența alcoolismului asupra urmașilor.

de Dr. Gr. Nicolau.

(Continuare în Nr. 8)

Dr. francez Robeul din Nimes Directorul unui ospiciu de alienați, cercetând copii mai multor părinți alcoolici, a găsit următoarele:

1. Un băiat de 5 ani cu țeasta capului strâmbată, urât, idiot cu tremurături și înțepenirea picioarelor.
2. Doi alți copii, unul de 4 ani, altul de 7 luni au apă la cap (hidrocefalia).
3. Un copil de 26 luni, are epilepsie.
4. Un copil de 3 ani suferă de spasmiuri dela 2 ani și are atins de paralizie piciorul drept.
5. O fetiță de 12 ani, are toată partea stângă a corpului paralizată, cu mâna stângă mai scurtă decât cea dreaptă.
6. Un băiețel de 2 ani, are piciorul stâng paralizat, ceilalți copii în număr de 6, toți au murit de mici.
7. Un alt băiat de 13 ani, are șira spinărei strâmbată și nu poate face aproape nici o mișcare.

Profesorul Dr. Laitinen din Finlanda a arătat la Congresul antialcolic din Londra la 1909, că studiind un număr de 5845 de familii cu 20.008 copii, a constatat că urmașii alcoolicii sunt mai degenerați decât urmașii cumpătaților (cari beau puțin) și aceștia la rândul lor sunt puțin degenerați, față de aceia ai abștinenților (cari nu beau deloc).

Astfel Profesorul Laitinen a constatat că, la sfârșitul unei a 8 a a copiilor, mai erau în viață 87% dintre copii celor ce nu beau deloc alcool, 77% dintre aceia ai celor ce beau cu moderațiune și numai 68% dintre cei ai căroră părinți beau mult alcool. Prin urmare mortalitatea copiilor alcoolicii e mai mare.

Un semn de sănătatea pruncilor fiind și creșterea dinților Laitinen a notat câți copii au avut dinți după 8 luni dela naștere și a constatat că au avut dinți 89% din copii celor ce nu beau deloc alcool, 66% din copii băutorilor moderați și 58% din copii bețivilor. Deci și dinți ies mai greu la copii alcoolicii.

De asemenea el a constatat că urmașii alcoolicii, sunt mai ușori, ai nebăutorilor mai grei, iar e un semn de sănătate. De asemenea copii celor ce nu beau sunt mai puternici, în stârșit a arătat că numărul avorturilor e mai mare la alcoolici.

Credem că asemenea fapte cum putem constata cu toții nenumărate, dacă avem băgare de seamă pentru ele, îl fac pe fiecare să înțeleagă primejdia alcoolismului pentru urmașii alcoolicii.

De altfel nu numai când cineva este alcoolic, ci și când s'a întâmplat numai să fie beat în momentul zămislirei, transmite o moștenire alcoolică urmașilor.

Trebuie să fim cu mare băgare de seamă în această privință căci și oamenii cumpătați se întâmplă uneori să bea cam mult.

Incapacitatea mamelor de a da țată copiilor lor, în cele mai multe cazuri este rezultatul învederat al alcoolismului; o degenerare ce lipsește pe mamă de la o funcțiune naturală de frunte.

Dintre mamele alcoolice sau care a avut părinți alcoolici 90% nu sunt în stare să dea țată, în vreme ce la abștinenți cazurile se reduc la 8%, s'a constatat că incapacitatea de a alăpta, nu se poate regenera. În Anglia se consumă proporțiia de 9, 2 litri de alcool absolut pe capul de locuitor, în Austria-Ungaria 9, 5, Germania 11, 2, în Italia și Belgia 13, 3, în Franța 16, 5, Statele-Unite numai 6, Norvegia 3, Finlanda 0,5 aceste sunt state abștinente.

Analfabeții sunt în proporțiie de 60—80% alcoolici, ori fi de alcoolici.

Sunt mulți ignoranți cari atribuie berei un efect binefăcător la creșterea copiilor. Pe câți nu-i auzim afirmând cu convingerea că berea e foarte bună pentru doici că le sporește laptele, aceasta este o criminalitate.

La Congresul pentru protecțiunea copiilor cari a avut lor acum câțiva ani în Franța, Dr. Deport și Delcourt, au demonstrat în mod luminos că în multe cazuri, convulsiunile noilor născuți n'au altă cauză decât alcoolismul ușor la doicilor (respectiv mama), iei au citat un caz tipic în care convulziunile reîncapeau, ori încetau după cum doica bea, sau nu, bere.

Mama incapabilă de a lăpta, înlocuiește laptele de mamă cu laptele de vacă. Dar această e în pagoba pentru copil. Dr. Bunge examinând laptele diferitelor animale au găsit că laptele mamei omenești conține cel mai mult *Licitină*, această substanță care contribuie și formează plăsmuirea sistemului nervos, materii ce grăbește creșterea se află puțin în laptele omenesc, de aceia în seria animalelor omul relativ crește mai încet.

~ Ravagiile alcoolului în Ardeal.

Extras din raportul Dr. Niculae Popovici, fost șef medic primar al orașului Oradea-Mare.

Ravagiile pe care alcoolul le face în Ardeal au devenit înspăimântătoare. Insuși serviciile sanitare au fost alarmate de consecințele acestui flagel în rândurile populației rurale și în masele muncitorești.

Potopul de brevete acordat după război și intensificarea producției care s'au încercat în ultimii doi ani, au creat acest pericol care amenință cu distrugerea organismului poporului.

Pentru a se vedea ce proporții au luat ravagiile alcoolismului în Ardeal, vom expune câteva fapte extrem de interesante, extrase din statisticile oficiale și din rapoartele Serviciului sanitar.

Moartea infantilă a județului Bihor.

La Oradea-Mare și județul Bihor, autoritățile sanitare au constatat, pe lângă o scriere însemnată a cazurilor de boală provenită din alcool, procentul maxim, nemai cunoscut până acum la moartea infantilă.

Di Dr. N. Popovici, fost șef medic al orașului a arătat printr'o statistică că 50% din noui născuți mor în fiecare lună din cauza degenerației părinților. D-sa a mai arătat că în ultimii ani, numărul brevetelor de spirtoase a întrecut orice normă. În comuna Vaseau de pildă la o populație de 700 locuitori, sunt 17 cărciumi.

Descreșterea populației în județul Solnoc-Dobâca.

Un alt fapt care arată până la evidență proporțiile ravagiilor pe care alcoolismul le face în Ardeal, este descreșterea populației în județul Solnoc-Dobâca. Prin ultimile anchete sanitare, acest fapt a fost constatat de medicul județului. Că la recrutările recente în județul Solnoc-Dobâca, n'a dat nici 5% de soldați.

În acest județ funcționează 7 fabrici de alcool și nici una de bere.

În Valea Jiului cel mai important centru muncitoresc din Ardeal, ravagiile alcoolismului au devenit catastrofale. Moartea infantilă, numărul sifiliticilor și a tuberculoșilor, sunt incalculabile.

Pentru a-și da seama oricine de situațiunea din regiunea aceasta e destul să înregistrăm faptul că săptămânal în Valea Jiului se consumă de 1.500.000 lei numai spirt, în afară de diferite feluri de alcool.

Înainte de război, autoritățile erau îndrumate de Guvern a lua măsuri eficace pentru combaterea alcoolismului și brevetele erau limitate la un număr mult mai mic decât în alte regiuni, tocmai pentru a feri muncitorimea de această consecință. În Secuime unde măsura de închiderea cărciumilor de Sâmbătă seară până luni dimineață a fost determinată și de faptul că pe lângă alte consecințe alcoolismul în acest ținut a întrecut numărul crimelor.

Numai națiunile tari, cu putere de rezistență au astăzi și vor avea în viitor puțința de a trăi și drepturi la realizarea nobililor ambițiuni de mărire, iar țărița națiunii o formează suma țăriților individuale.

Alcoolismul nu atacă și distruge numai pe nenorocitul ce-l cade în ghiară, el atacă și nimicește

progenitura acestuia, adică însuși rezervele vitale ale țării.

Noi dăm alarma, iar măsurile de îndreptare să se ia de aceia cari au și căderea și puțința de a o face.

Aceste câteva exemple ajung spre a ilustra terribilele ravagii ale alcoolismului ereditar.

După cum se recunoaște Societății dreptul de apărare, față de alte plăgi sociale, trebuie să i-se recunoască și față de alcoolicii inveterați cari trebuie izolați și puși în imposibilitate de a spori numărul decrepiților și al criminalilor înăscuți.

În Anglia la Antialcolice Naționale, s'a semnalat 167.867 de cazuri de cruzime părintească, iar numărul copiilor martiri era de 1.865.859 și s'a stabilit că 90% din aceste cazuri părinții erau alcoolici.

În măsura în care crește la părinți pofta de băutură alcolică, scade dragostea de copil, slăbește însuși instinctul paternității pe care-l găsim dezvoltat la animale.

Odată datat beției părintele (tatăl) devine o brută, nu mai este capabil de alt sentiment decât acela al unui organism feroce. Unica grijă este de a-și satisface nevoia de a bea și cât despre copiii lui, ei aproape nu există. Puțin îi pasă dacă are sau e în casa lui o bucată de pâine și un lemn de aprins în sobă.

Neglijarea copiilor și maltratarea lor nu-i datorată, cum se crede de obicei lipsei în care se sbat părinții, ci inconștienței în care-i aduce alcoolul, aceasta otrăvește corpul, întunecă mintea tatălul pe când un părinte sărac, dar sobru sau abstinent, nu numai că se îndrăgostește de copiii lui, dar se lipsește pe el de cele strict trebuitoare, nu mănâncă cu zilele, numai ca cei de acasă să nu sufere.

Rachitul la predominanță în urma filoherei viilor. Până acum 40 de ani, țărani nu cunoșteau decât vinul și prea puțin țuca de care uzau toamna și iarna numai la cumeții și nunți.

O bună alimentațiune atenuază întrucâtva efectele dezastruoase ale alcoolului. Ori cum și în timpurile actuale din cauza exagerării scumpetei, hrana este scumpă, va fi insuficientă cantitativ și calitativ pentru a atenua alcoolizația.

Se va prepara dar pentru viitor o generație sleită, nevropatică cu toate stările ce decurg din ia: nebunia, crima, sărăcia și lenea, adică boalele sociale.

Cred că generațiile născute în anul 1917-1921, timpul și în urma războiului, vor fi degenerate din cauza puținței și relei alimentațiunii. N'ar fi rău ca autoritatea în drept să facă o statistică a acestor generații pentru a se urmări și constata mai ales degenerața celor nărașiți în alcool, în acest interval.

Măsurile de îndreptare trebuie luate de aceia cari au obligația și căderea și puțința de a o face, de Ministerul Sănătății și al Ocrotirilor Sociale.

Până acum nu s'a găsit nimeni să alarmeze opinia publică de consecințele alcoolului și beției, în raport cu sărăcia, cu hrana insuficientă și de proastă calitate. Alcoolul manifestă cu furie efectele lui pe un organism debilitat din cauza hranei, preparând terenul pentru pelagră și tucerculoză, care toate la un loc fac ravagii teribile cu deosebire în populația rurală, în cea nevoiașă, în care nepătrunzând cultura le lipsește într'o oarecare măsură un mijloc de apărare.

Toate contribuie la degenerarea rasei și poporului românesc.

Bm avut ocazie să vedem bine degenerarea caracteristică a rasei în județul Fălciu și orașul Huși, unde veteranii cărora le datorăm independența erau și sunt niște munți de oameni, iar vlăstarii lor, copii de astăzi, cu totul piperniciți de abia posedă constituția reglementară spre a fi recrutați pentru serviciul militar. Cei întâi aparțin epocii când vinu, era în abundență, iar ceilalți copiii acestora, epoca basama-cului. Iată dar justificarea raportului de starea populației din județul Bihor și Solnoc Dobâca din Transilvania. (Sfârșit.)

INFORMAȚIUNI.

Patriarhul României. Investirea primului patriarh al României se face acum Sâmbătă în 21 Mai 1925. Programul ceremonial al investirii este alcătuit de sf. Sinod. Cârja patriarhală este alcătuită în Paris din aur veritabil.

Episcopia Banatului. Aflăm că, în peste puțină vreme guvernul va depune pe masa corpurilor legiuitoare, proiectul de lege despre Episcopia Banatului, cu sediul în Timișoara. Aceasta episcopie se va compune din partea nordică a diecezei Caransebeșului și o parte din comunele banatice ce aparțin azi diecezei noastre. Partea sudică din dieceza Caransebeșului ar trece la dieceza Noului-Severin.

Examen de promovare și dreptul la protopopie. P. C. S. părintele protosincol *Dr. Andrei Magier*, a alcătuit un regulament pentru examenul de promovare a preoților destoinici, cari n'au examen de calificare pretească cl. I. adecă pe baza unui conclud congressional, preoții cari s'au distins în viața pastorală, pot fi promovați la cl. II. I. și la postul de protopop. Acest regulament a fost acceptat și de alte dieceze. Iată că și la noi nu vor fi oamenii apreciați după numărul și titlul diplomelor, ci după valoarea muncii ce-o prestează preoțimea noastră în viața bisericească.

Distincție. Părintele diacon *Gheorghe Comșa*, doctor în teologie și drept a fost decorat de către Sanctitatea Sa Patriarh *Damianos* al Ierusalimului cu ordinul Sf. Mormânt în gradul de comandor, pentru bunele servicii aduse ortodoxiei.

Promoție. Marți la 10 Martie a fost promovat doctor în sfânta teologie Dl. Dr. iuris *Gheorghe Comșa*, diacon, după ce a susținut cu succes și la examenul verbal teza de doctorat: Datoriile preoțimei în fața problemelor sociale.

AVIZ. Cu onoare aduc la cunoștință onorabilului public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de toffelul de lucrări de zidiri și întreprind toffelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:
Teodor Cioban,
arhitect.

BIBLIOGRAFIE.

Antologia scriitorilor români, Volumul I. În „*Biblioteca Semănătorul*” din Arad a apărut sub Nr. 27—28 o frumoasă antologie a scriitorilor români dela 1821 încoace.

Antologia e alcătuită de cunoscutul publicist *Ion Clopoțel* și cuprinde bucăți alese din scrierile lui: *George Lazăr*, *George Asachi*, *Eliade Rădulescu*, *Barbu Paris Mumuleanu*, *Al. Hrisoverghi*, *D. Petrino*, *Al. Depărățeanu*, *N. Nicoleanu*, *C. Stamati*, *V. Cârlova*, *A. Cantemir*, *D. Țichindeal*, *Alex. Donici*, *Gr. Alexandrescu*, *Anton Pan*, *D. Bolintineanu*, *Al. Sihleanu*, *G. Barițiu*, *Andrei Șaguna* și *Timotelu Cipariu*.

Prețul 15 Lei și se poate comanda dela *Librăria Diecezană din Arad*.

M. Eminescu: Poezii. (*Biblioteca Semănătorul Arad*, Nr. 23—25.) În anii de războiu și în cei urmați acestora, operele autorilor noștri clasici au dispărut aproape cu desăvârșire din vitrinele și din magazinele librăriilor din țară. Românii din teritoriile alipite, pe cari vitregia stăpânirilor străine i-au ținut departe de cultura și literatura românească, căutau zadarnic la librării operele cari înseamnă până azi piscurile scrisului nostru. Aceste împrejurări au îndemnat *Biblioteca Semănătorul din Arad*, să publice într-o ediție ieftină și la îndemâna tuturor, poeziile lui *Eminescu*. O nouă ediție apărută zilele acestea este cea mai completă între cele apărute până în prezent.

Se poate comanda dela *Librăria Diecezană din Arad*. Prețul Lei 20.

În editura *Librăriei Diecezane din Arad* a apărut „*Peste Golgota — la înnoire*”, predici de preotul *Gheorghe Maior*, profesor de religie și duhovnic în școala normală „*A. Șaguna*” din Sibiu. Volumul de 84 pagini, cuprinde 15 predici, elegant și compact imprimate. Este o constatare îmbucurătoare că în lumea haotică de criză religioasă, prin care trece toată lumea nu numai poporul nostru, unii dintre preoțimea noastră cunoscându-și chemarea și datorințele, lucrează cu sârguința pentru evanghelizarea creștinilor noștri. Un astfel de lucrător este părintele *Gh. Maior*, duhovnicul școlii normale „*A. Șaguna*” din Sibiu. Apariția predicilor sale trebuie salutate cu bucurie. În acest volum sunt tratate destul de bine mai multe chestiuni, ce intră în cadrul sufletesc al poporului nostru. Materia este expusă lămurit și într-o limbă cursivă. Toate chestiunile sunt documentate cu citate din Sf. Scriptură, din Sfinții Părinți, filozofi și diferiți moralisți. De aici se vede că autorul a muncit mult ca să poată alcătui lucrarea de față. O recomandăm preoțimei cu toată căldura.

Se poate comanda dela *Librăria Diecezană din Arad*. Prețul Lei 20, plus Lei 2.15 pentru francatură.

„Lămuriri pentru săteni, cu privire la îndreptarea Calendarului“, de preot *Gr. Popescu*, misionarul eparhiei Romanului.

O cărticică de 47 de pagini care lămurește într-o limbă limpede de populară, rostul schimbării calendarului. Prețul 10 Lei.

Anuarul liceului de Stat „Traian Doda“ din Caransebeș, pe anul școlar 1923-24 publicat de directorul *Gheorghe Noghea*, Cuprinde: „Primul cuvânt“ de directorul apoi cronica anului școlar în care s-arată momentele mai însemnate din viața institutului. Institutul a funcționat cu 15 profesori și 408 elevi regulați.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiunile §-lui 5 din „Regulamentul pentru organizarea despărțămintelor“ a Asociației Clerului „Andrieu Șaguna“ convocăm adunarea ordinară pe 4 Aprilie 1925, la Belinț, cu următoarele ordine de zi.

1. Spovedire la utrenie, prin Duhovnicii tractului Belinț.
2. Liturgie în sobor, împărtășire și predică rostită de preot. L. Biro.
3. Chemarea Duhului sfânt, după liturgie de loc.
4. Cuvântarea de deschidere a prezidentului.
5. Raport despre activitatea cercurilor religioase.
6. Raport asupra activității despărțământului.
7. Raportul cassarului și încassarea catizațiilor pe 1924 și 1925.
8. Alegerea a lor doi delegați la congresul preotesc.
9. Constituirea cercurilor religioase prin alegerea prezidenților și a secretarilor.
10. Eventuale propuneri.
11. Închiderea adunării ordinare prin prezident.

Regulamentul prevede, ca adunarea ordinară de primăvară să se țină în două zile, dar comitetul despărțământului, luând în considerare împrejurarea, că nu să pot încoartira preoții, peste noapte, în lipsă de restaurante, ba mulți preoți sunt reclamați în parohii astfelii nu pot absența 2 zile din parohie, deci comitetul s'a văzut silit să pună toate agendele ce sunt de rezolvat, pe o singură zi.

Fie care preot din tractul Belințului este de obligat să se păzinte, pe aceea zi, la orele 8 a. m. în Belinț, la adunarea ordinară.

Fie care preot să aducă cu sine taxa de 50 Lei, cotizația de pe anul trecut, pe care o va da cassarul tractual Ioan Călnicean paroh în Belinț.

Belinț din ședința comitetului despărțământului, ținută la 12 Martie 1925.

Ioan Trițu preot,
prezident Desp. Belinț.

Nicolae Ardelean preot,
secretarul Desp. Belinț.

Aviz oficios!

Avizăm P. O. Oficii protopresbiterale și On. Oficii parohiale, că toate *chitanțele* preoților deficienți, văduvelor și orfanilor despre ridicarea pensiilor din fondul preotesc și ajutoarele dela stat, *au să fie timbrate* în regulă atât *cu timbrul fișcal*, cât și *cu timbru de ajutor*, la din contră plata acestor chitanțe vor fi refuzate de cassieria noastră, iar chitanțele vor fi restituite.

Administrația cassei Consistorului Diecezan ortodox român din Arad.

CONCURS.

Pentru întregirea definitivă a parohiei Răchita, se escrie din nou concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele parohiei sunt:

1. Una sesiune parohială completă.
2. Stolele uzuete. Din acestea toate jumătate compete văduvei preotese Versavia Jucu până în 4/17 Aprilie, 1925.
3. Întregirea dela stat.
4. De locuință se va da locuința vād. învățătoare Domnica Secoșan cu tot cu intravilan și în starea actuală.
5. Alesul preot nu poate protesta în cazul, când se va reînfiieța parohia a doua.
6. Alesul este obligat a catihiza elevii de la școalele primare din comună fără altă remunerație din partea parohiei și va suporta dările publice în proporția venitului.

Parohia este de cl. I. (primă) dar se vor admite și recurenți cvalificați pentru parohii de cl. II. (doua).

Doritorii de a reflecta la acest post, sunt poțiti, ca recursele, adresate Comitetului parohial din Răchita (jud. Caraș-Severin), ajustate cu documentele recerute, să le așternă Pr. On. Of. protopopesc din Belinț în terminul concursual, având sub durata acestuia, pe lângă respectarea strictă a dispozițiunilor §-ului 33. din Reg. pentru parohii, și numai după preaiabila încuviințare a Pr. On. D. Șef. tractual, a se prezenta în sf. biserică din loc în vr'o Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie. Cei din altă dieceză au să dovedească, că poșed încuviințarea Ven. Consistor diecezan spre a putea recurge.

În înțelegere cu mine: *Gherosim Sârbu*, protopresbiter.

3—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Prefectura Județului.**